

FITXA TÈCNICA

Nom del jaciment	Pont de la Margineda
Ubicació	Andorra la Vella
Coordenades UTM	530540.50 / 20839.45
Context	Zona urbana
Tipus d'intervenció	Preventiva terrestre
Classe d'activitat	Excavació en extensió
Dates d'intervenció	Del 10 d'abril al 10 de maig de 2008
Tipus de jaciment	Pont de tradició medieval
Cronologia	Segle XV
Equip tècnic	Direcció arqueològica: Àlex Vidal Sanchez Tècnic de suport: M. Àngel Gil

1. INTRODUCCIÓ

El present informe recull els resultats i les conclusions preliminars obtingudes a través dels treballs d'excavació duts a terme al ja conegut Pont de la Margineda (Andorra la Vella), realitzats entre els dies 10 de març i 10 de abril de 2008, per altra banda inclosos dins de la segona fase d'actuació d'intervenció arqueològica del projecte integral del bé en qüestió. Aquesta tasca ha estat executada per l'empresa ARKEOLIK S.C.P., sota la direcció tècnica de l'arqueòleg Àlex Vidal Sanchez, amb la supervisió i coordinació del tècnic-arqueòleg Xavier Maeseti Fidalgo, de l'Àrea de Recerca Històrica (ARH) del Departament de Patrimoni Cultural del Ministeri de Cultura del Govern d'Andorra.

Aquesta nova intervenció, realitzada a partir dels resultats extrets de la primera fase d'actuació (setembre de 2007), pretenia establir la seqüència crono-estructural del conjunt arquitectònic per mitjà d'una excavació en extensió, de tal manera que la documentació aportada ara ens permeti constatar totes les fases constructives possibles. D'aquesta manera, i amb aquests resultats, es procedirà a l'anàlisi i a la valoració objectiva de la potencialitat històrica i arqueològica del monument.

2. EL CONTEXT HISTÒRIC

Com ja han apuntat la majoria d'autors referits a aquest tema¹, la vall del riu Valira ha estat des de sempre un indret de pas molt important, creuant per ella una via principal en sentit sud-nord. Per aquest motiu sembla oportuna també la visió generalitzada d'un territori en constant moviment i transformació ja en època romana per tal d'assegurar i fixar la circulació de persones i mercaderies en aquesta zona. La materialització d'aquest fet podria haver estat, entre d'altres, la construcció d'un primer pont² a l'eix comercial que s'hauria establert entre la Seu d'Urgell i l'enclau de Santa Coloma d'Andorra la Vella per facilitar l'activitat econòmica produïda als dos assentaments romans³ (de caire agropecuari) ubicats en aquells nuclis de població. Malgrat les importants davallades en el flux comercial que tingueren lloc durant l'època tardo-antiga, sembla ser que aquesta via no va perdre mai la seva funció fonamental d'eix vertebrador i de comunicació d'Andorra amb l'exterior, fet encara més remarcable i intens durant els segles posteriors fins arribar a l'Època Moderna.

És a finals del segle XV, ja a l'any 1487, quan es constata la construcció d'un nou pont identificat com el pont de la Margineda: el document escrit, recuperat de l'Arxiu Comunal de Sant Julià de Lòria, fa referència a l'existència d'un pont nou en aquest indret, "...que del Coll de Vita Romana tirant al Pont Nou e de Prat Primer tirant a Palomera...". A més, aquest document⁴ en concret fa una descripció dels límits parroquials entre Andorra la Vella i Sant Julià de Lòria on el pont de la Margineda restaria inclòs, de manera que facilita la seva identificació i ubicació exacta.

Entre els segles XVI i XIX el valor estratègic de les vies localitzades en aquest indret, i per tant del pont de la Margineda, anirà "in crescendo" a causa de l'augment de la intensitat en la circulació de béns i persones, tant en direcció sud com cap el nord i el Llenguadoc⁵. Però serà sobretot a partir de finals del segle XIX i la primera meitat del

¹ GUILLAMET, Jordi (1991).- *Aproximació a la història social, econòmica i política d'Andorra (segles IX-XIII)*, Ed. Govern d'Andorra, Andorra la Vella, p. 108.

² No es descarta la possibilitat de l'existència d'alguna estructura en fusta o pedra en aquesta època, igualment alçada per tal de facilitar les comunicacions, i de la que òbviament no queda cap rastre material.

³ Fins el moment l'arqueologia no ha pogut donar fe en quant a la documentació d'assentaments de caire residencial per aquesta època, de la qual només disposem d'algunes pinzellades. La forta pressió urbana que hauria modificat el paisatge antic esdevindria un dels motius principals d'aquesta absència.

⁴ Arxiu Comunal Sant Julià de Lòria.

⁵ Per ampliar sobre aquesta temàtica, CODINA, Olivier (2004).- Productes i xarxes. El comerç a Andorra i des d'Andorra en la primera meitat del segle XVII, dins *Circulació de mercaderies i xarxes comercials als Pirineus (segles XIII-XIX)*. Actes del 7è Curs d'Història d'Andorra; Ed. CNRS-Université de Toulouse-Le Mirail, Tolosa de Llenguadoc.

XX, a causa de l'estancament de les relacions econòmiques i comercials, que aquestes vies de comunicació començaran a patir una nova davallada en el seu ús afectant directament també la condició de pas del nostre pont. Al llarg del segle XX i fins a l'actualitat el pont de la Margineda, pateix la "marginalitat" que suposa la construcció molt a prop d'una nova carretera entre la Seu d'Urgell i Andorra la Vella, perdent així definitivament el valor primigeni de via de pas i restant únicament com a monument integrat en el paisatge natural.

Figura 1. Fotografia actual on es veu el canvi d'orientació del cap pont oest i de la seva connexió amb la carretera general.

3. ANTECEDENTS

La majoria de les actuacions realitzades fins a l'actualitat sobre el pont de la Margineda, per no dir totes, es concentraven bàsicament en els diferents treballs de restauració i/o consolidació d'alguna de les seves parts. Val a dir, que en tots aquests casos es tractava de petites reparacions en aquells punts més debilitats del monument i, de les quals no es conserva molta informació sobre el procés dut a terme dificultant així en gran mesura el seguiment exhaustiu dels canvis produïts durant la seva història.

Una de les primeres referències, si no la primera, ens porta a la primera dècada del segle XX quan sembla ser que, a causa de les noves necessitats amb el pas continu de carros, es procedeix a l'arranjament del pont adherint una nova barana per facilitar el transport de mercaderies i persones a través del pont. Entre altres reformes en aquest moment concret també es podria haver arreglat igualment el paviment alleugerint el seu desnivell amb el mateix objectiu. Malgrat tot això no disposem de cap tipus d'informació documental escrita⁶ amb la qual es pugui refermar aquesta teoria.

Una segona teòrica actuació de restauració i recuperació del pont hauria tingut lloc durant la segona meitat del segle XX, a través de dues intervencions portades a terme per l'arquitecte Cesar Martinell⁷ els anys 1962 i 1968. El recull de la informació extreta fa referència als treballs efectuats de desbrossament de la vegetació acumulada sobre els paraments del pont, la restitució d'algunes pedres caigudes de la barana sud i de l'arrencament de l'arc, l'aparició de diverses esquerdes a l'arc interior i, en definitiva, l'alt grau de deteriorament del conjunt.

Per altra banda, i amb posterioritat, tenim constància no escrita d'altres petites intervencions de consolidació portades a terme molt segurament en un moment determinat dels anys vuitanta del segle XX, quan sembla ser que en Pere Canturri⁸ davant el lamentable estat de degradació del pont, procedí a la restauració de part

⁶ No obstant, les proves obtingudes a partir del registre arqueològic o la visualització de diferents fotografies amb perspectives del pont al llarg dels anys 30 i 50 del segle XX, podrien servir com a base per determinar una sèrie d'actuacions de reforma, les quals ens han arribat a través de referències indirectes.

⁷ Cesar Martinell (1888-1973) va desenvolupar una intensa tasca com a arquitecte, investigador, divulgador i restaurador. Intervingué en un gran nombre de restauracions, com en el cas d'Andorra, entre els anys 1934 i 1968.

⁸ Aquesta referència no escrita ha estat obtinguda de manera indirecta igualment a partir d'algunes consideracions realitzades directament pel Sr. Perre Canturri en relació a aquest tema. Sobre això hem de tenir en compte el gran nombre d'actuacions de "rescat" que es realitzaren sobre molts monuments no només d'Andorra sinó també de Catalunya, sobretot durant la segona meitat del segle anterior, i de les quals no hi existeix una documentació exhaustiva.

de les dovelles de l'arc, a més d'afegir de noves peces en aquells punts on s'havien perdut definitivament. En aquest mateix sentit, tenim també constància (a través de documentació fotogràfica) d'una nova obra al pont a finals dels anys noranta que va consistir en la canalització de les aigües en aquest punt, rebaixant gairebé un metre el llit del riu a la zona de l'estrep. A aquest moment podria correspondre segurament la localització durant la nostra intervenció (abril-maig de 2008) d'una estructura rectangular de formigó adossada a la pilastra oest en forma de fonamentació i de la qual en parlarem més endavant en aquest escrit.

Figura 2. Fotografia on es detallen els treballs de canalització del llit del riu, afectant una bona part del sector nord.

Figura 3. Fotografia on s'observen en detall els treballs de canalització del riu a l'estrep oest del pont de la Margineda.

Finalment, tenim la única intervenció arqueològica pròpiament dita portada a terme l'any 2007 a instàncies de l'Àrea de Recerca Històrica del Govern d'Andorra i dirigida per l'arqueòleg Xavier Maese⁹. Amb aquesta actuació es pretenia establir la possible evolució del pont de la Margineda a través de l'excavació de tres sondejos realitzats en els punts d'interès màxim: un al cappont est, l'altre al cappont oest i un tercer a l'estrep oest. Els resultats obtinguts no permeteren modificar la data de mitjans del segle XV per a la construcció original del pont, però amb l'estudi realitzat es va poder documentar diferents fases constructives que s'allarguen al llarg dels segles, ben bé des del segle XVI fins a l'actualitat, i comprovant com les modificacions més evidents i importants es realitzaren durant la segona meitat del segle XX.

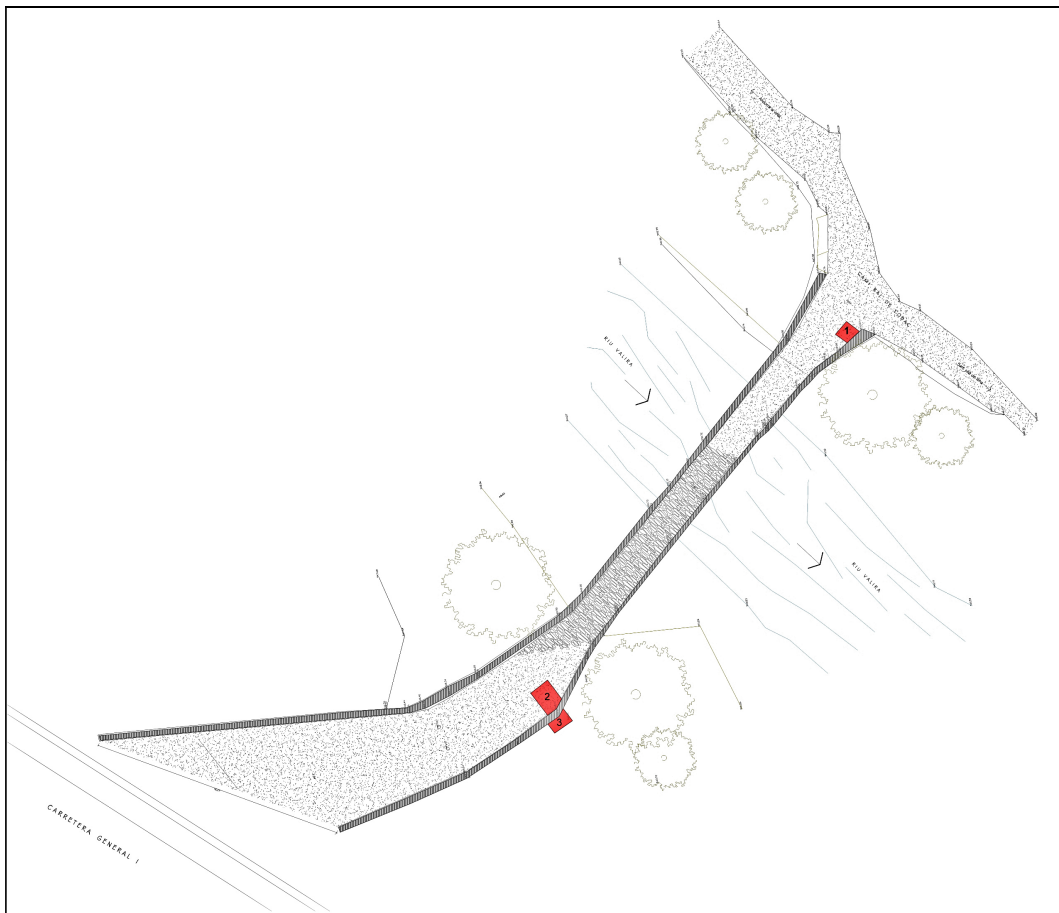

Figura 4. Planta de localització dels tres sondejos realitzats durant la intervenció de la fase 1.

La nostra intervenció, amb una excavació en extensió, vindrà a refermar les conclusions ja obtingudes i a donar una mica més de llum sobre el procés evolutiu del pont de la Margineda.

⁹ Informe de la intervenció arqueològica del pont de la Magineda 2007. Fase 1. Sondejos. Àrea de Recerca Històrica del Departament de Patrimoni Cultural del Ministeri de Cultura, Govern d'Andorra. Setembre de 2007. Inèdit.

4. METODOLOGIA

Els treballs referits aquí han estat realitzats per un equip de sis persones en total (incloent un tècnic i quatre auxiliars) entre els mesos de març i abril de 2008. L'àrea d'actuació va quedar definida amb anterioritat a l'execució de la intervenció i es delimità sobre tres sectors principals oberts a partir dels sondejos oberts durant l'actuació anterior. El primer d'ells (sector 1) es localitza al cap pont est, excavant en extensió per resseguir el paviment original del pont, s'allarga ben bé fins al vessant de la muntanya i on a poca alçada ja apareix la roca mare. El sector 2, al cap pont oest, s'obre en extensió a partir del sondeig excavat amb anterioritat. Primer cap al centre del pont i després en direcció oest. Finalment, tenim un tercer sector ubicat a l'estrep esquerra del pont, aigües amunt del riu.

Figura 5. Fotografia on s'observa la localització del pont inserit a l'entorn del paratge conegut com la Margineda.

Com diem, el mètode d'excavació seleccionat per a aquesta intervenció ha sigut l'excavació en extensió de l'àrea delimitada. Tot el procés d'excavació ha estat portat a terme de forma manual a excepció d'alguns treballs concrets al sector 2.

Aquí, a causa de l'aparició d'un volum important de pedres de grans dimensions i a la profunditat que anava guanyant alçada, es procedí a l'ús de maquinària provista d'un braç-grua que facilitava l'extracció d'aquests elements de manera molt més ràpida i eficient.

Aquesta combinava l'ús de sacs, que s'omplien manualment, i cordes elàstiques amb ganxos que evacuaven les pedres més grans. Combinada amb l'excavació pròpiament dita, es fa ús igualment de tota la documentació existent referida al pont de la Margineda. Això és les referències a qualsevol altre tipus d'intervenció anterior a la nostra, el fons fotogràfic disponible (tant la fotografia aèria com les de detall), o la cartografia referida a aquest entorn en concret.

Figura 6. Fotografia on s'observa el mètode d'extracció del rebliment documentat al sector 2 del pont.

És, a través sobretot de la documentació fotogràfica antiga, que es poden observar les reformes que ha patit el pont amb el pas del temps. Però també igualment amb una observació directa sobre els paraments exteriors on es poden identificar les diferents fases constructives del pont. Aquestes hauran de ser confirmades amb els resultats obtinguts amb la seva excavació.

Figura 7. Fotografia dels anys 30 on s'aprecia l'orientació del camí ral vers el pont, com a mostra de la gran utilitat d'aquest tipus de documents com a recurs històric.

A l'hora d'enregistrar els estrats que s'han documentat s'ha utilitzat el mètode Harris/Carandini, assignant un número d'Unitat Estratigràfica (UE) per a cadascun dels estrats, farciments, retalls o qualsevol altre element d'entitat aparegut durant el procés d'excavació. D'altra banda, en aquest mateix sentit, es realitza una classificació basada en fets arqueològics, conceptuals com a un conjunt d'unitats estratigràfiques amb un funcionament solidari i coherent. Així, es relaciona amb un codi (alfabètic) cadascun dels fets individualitzats i consistent en dues sigles seguides d'un número que s'otorga de manera correlativa com en el cas específic de les unitats estratigràfiques. Els codis utilitzats per aquest fi són: **MR** quan és mur i **PV** en referència a un paviment. Des de l'inici del procés s'ha portat a terme la corresponent documentació fotogràfica en format digital.

El registre fotogràfic portarà el mateix codi que el de la intervenció arqueològica juntament amb el número identificador de l'inventari fotogràfic. Al final del present

treball s'adjunta la documentació gràfica resultant de l'excavació que inclou la planimetria general de resultats de la intervenció, així com en relació al projecte urbanístic ja esmentat. Les restes arqueològiques, tant els elements construïts com els estrats i interestrats, han estat exhaustivament topografiades amb una Estació Total (Godimeter 640M Pro) i seran relacionades geogràficament amb les coordenades UTM; la topografia i la planimetria han estat tractats informàticament amb AutoCAD 2007 i es presentaran en les escales gràfiques més adients segons la representació, tant dins del conjunt de l'obra com individualitzades en plantes de detall de les restes arqueològiques. Els materials arqueològics exhumats durant l'excavació han estat dipositats als locals de Patrimoni Cultural del Govern d'Andorra.

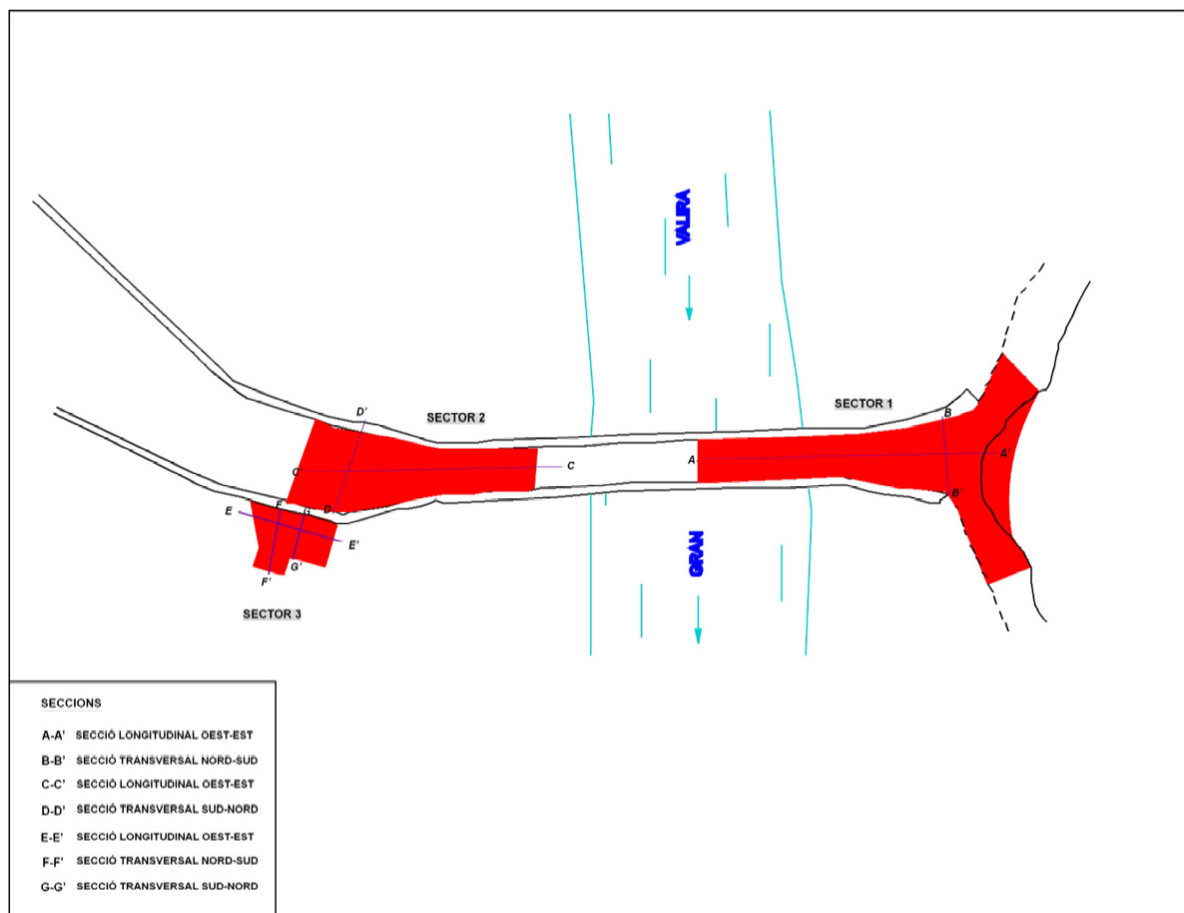

Figura 8. Planta general del pont on s'observen els diferents sectors intervinguts durant l'excavació.

5. RESULTATS DE LA INTERVENCIÓ

Sector 1

Localitzat com hem dit al cap pont est, aquest sector de treball s'estenia des de l'enllosat del paviment original al centre del pont fins al camí que voreja el vessant de la muntanya. En aquest punt, a poca profunditat, ja es veia aflorar la roca mare. A més, aquest punt esdevenia important per conèixer la relació entre el pont i el camí de l'obaga, transitat ja en època antiga. També ens serviria per confirmar o rectificar/ampliar les conclusions referides a aquest sector en quant a la documentació dels diferents nivells d'ús i estrats excavats amb la intervenció anterior.

En primer lloc, es procedí a l'extracció d'un primer paviment (PV 1) corresponent al nivell de circulació actual del pont i compostat per una primera capa de terra vegetal fosca barrejada amb un nivell de gravetes de coloració vermellosa (UE 1001). Aquest conjunt es documenta en tot el sector adossant-se tant a les baranes modernes nord (MR 1006) i sud (MR 2004). Igualment, el trobem cobrint tant el paviment original del pont (PV 3), com la roca mare.

Figura 9. Fotografia de detall del paviment actual (PV1).

La seva profunditat clarament es fa més evident a l'extrem oriental on ja es constaten uns 40 cm de potència, mentre que just a l'arrencada només conserva uns 5 cm.

Seguidament, i cobert per l'anterior, es documenta un segon nivell (UE 1002) interpretat com el nivell de preparació de l'anterior. Es basa en un paquet d'argiles fosques i compactes, barrejades amb gravetes i moltes arrels que es distribueix de manera molt desigual en aquest sector ja que únicament el podem documentar a la zona central. S'adossa igualment sobre les refaccions més modernes d'ambdues baranes i cobreix

tant el paviment PV 3 al centre, com el paviment més modern (PV 2) a l'extrem est. Així, la seva potència oscil·la entre els 6 i els 45 cm segons l'indret.

Un cop extret aquest nivell documentem un nou paviment (PV 2) compostat per un primer estrat (UE 1003) d'abundants grava barrejada amb una argila fosca i la inserció de blocs de pedra treballada i disposada en pla a la part superior del nivell, tot plegat oferint un conjunt força irregular (sobretot si el comparem amb el paviment original del pont) i en part ja visible al sondeig realitzat aquí l'any 2007. Aquest també cobrirà l'enllosat original (PV 3) així com el paviment documentat al sector del camí de l'obaga (PV 4), a continuació de l'anterior. La seva irregularitat fa que només es recolzi de manera esporàdica sobre la barana sud, mentre que al nord es troba tallat totalment per la rasa de fonamentació UE 1015 que basteix el mur MR 1017. Aquest, representat només per la disposició d'un petit tram de grans pedres que dibuixen la línia superior de la barana respon a la reforma més tardana de la barana, malgrat no disposar de materials que apuntin la data de la seva factura. A l'extrem est sí trobem el paviment esmentat recolzat directament sobre la roca mare del camí de l'obaga.

Figura 10. Fotografia detall del paviment PV2 (a baix) per sobre del paviment original.

Cobert per l'anterior i per el PV 1 apareix l'enllosat corresponent al paviment original del pont (PV 3) datat a la segona meitat del segle XV. Es tracta (igualmente que el tram visible al centre del pont) d'un enllosat facturat amb pedres irregulars, mitjanes i petites disposades en pla a mode de paviment a tota l'àrea oberta. Destaquem també

l'aparició de la continuació del la línia central de pedres a mode de nervi dividint perfectament els dos trams a cada cara del pont.

Figura 11. Detall dels treballs de descobriment i neteja del paviment original del pont.

Com podem documentar aquest paviment es recolza perfectament sobre els murs-baranes originals del pont (MR 1014 i MR 2005) atribuïnt així una contemporaneïtat entre aquestes estructures. Destaquem l'aparició d'una nova rasa de fonamentació

(UE 1004) que serveix per bastir el nou tram reparat de la barana nord MR 1006 a la vegada que destrueix una bona part del paviment original en aquest costat nord. Val a dir que no s'ha recuperat cap tipus de material ceràmic a l'interior de dita rasa i per tant no podem afinar en quant a la data de realització d'aquesta refacció.

Figura 12. Detall de la fonamentació de la nova barana del pont que destruirà part de l'enllosat original.

A mode de sondeig vam obrir un petit sector d'aquest primer paviment aprofitant una cala de la intervenció anterior (2007 sondeig 1), documentant, per sota de l'enllosat, una capa de morter blanc barrejada amb gravetes actuant com a argamasa amb les pedres que conformen el nucli del pont.

Per últim, a continuació i cap el camí de l'obaga, es documenta un nou paviment (PV 4) totalment contemporani a l'anterior. Es tracta d'un enllosat amb una primera línia de grans blocs plans marcant el canvi d'orientació respecte a l'altre, seguit d'una acumulació irregular de petites pedres disposades igualment. Aquí tampoc hem pogut recuperar materials ceràmics per datar però sembla clar que li hauríem d'atribuir la mateixa cronologia que a la resta del pont original per semblança i lògica estructural. La relació física amb les baranes resta desconeguda a causa de les contínues reformes en aquest sector del pont. Com veurem més endavant, pensem que es tractaria del tram enllosat corresponent al camí de l'obaga connectat just en aquest punt amb el camí del pont i ben visible també a través d'aquest fet.

Figura 13. Detall dels treballs de descobriment del paviment original. Al sector central es pot observar el canvi en la disposició i orientació del mateix, marcant a l'esquerra de la imatge el tram associat a la pavimentació del camí de l'obaga.

Sector 2

Aquests treballs es localitzen al cappont oest, a l'altre extrem del sector 1. Aquí es plantejà igualment el descobriment del paviment original del pont, però amb el transcurs de l'excavació es comprovà l'important volum de rebliment documentat. Per aquest motiu es replantejà l'actuació, ara dirigida a la realització d'una gran cala que ens permetès enregistrar l'aparició de les estructures originals del pont. De seguida vam comprovar també que aquest tram del pont era el que havia patit unes transformacions més severes ja que per sota del primer nivell de circulació actual s'amagava un gran rebliment de pedres barrejades amb una sèrie de material molt modern.

Figura 14. Detall del rebliment de pedres per sota del nivell actual, cobrint el paviment original.

A més, amb una simple vista exterior al parament sud del pont, s'apreciava una clara reforma que havia modificat no només l'aspecte final del mateix (amb un tall vertical realitzat amb un material petri diferent) sinó també el recorregut del seu traçat com veurem més endavant.

A part de descobrir el paviment del segle XV, el buidatge dels nivells ens permet documentar els fonaments de les baranes de cada costat, observant com aquestes han estat recrescudes amb el temps en el mateix moment que s'anaven elevat els

nivells de circulació. Un altre aspecte a destacar relacionat amb això és el degradat estat de conservació de la part nova d'aquestes baranes que deixava a la vista una tècnica constructiva molt pobre fent perillant la seva estabilitat. Per aquest mateix motiu es decidí deixar un marge de seguretat entre el tall de l'excavació i la barana sud, la més fràgil segons les dades obtingudes.

En aquest sector, i aprofitant un sondeig anterior (MAESE 2007) començaren els treballs amb la retirada d'un primer nivell (UE 2002) corresponent al nivell de circulació actual.

Figura 15. Detall de l'alçat interior corresponent a les diverses fases De la barana nord del pont. A baix, el paviment original.

Aquest consistia en diferents paquets de graves sorrenques marronoses i/o grogues, la superfície del qual era coberta pel superficial vegetal recolzant-se sobre ambdues baranes modernes (UE 1006 i UE 2004) i amb una profunditat que oscil·lava entre els 25 i 35 cm.

Figura 16. Vista des de l'extrem oest del pont del sector 2 abans dels treballs d'excavació.

Cobert per l'anterior apareix un gran rebliment (UE 2003) de grans blocs de pedra i altres més petites totalment abocades en aquest espai. Estem parlant d'un nivell força important amb més d'un metre i mig de profunditat en molts punts, pràcticament sense terra i on els materials recollits són clarament d'època actual (pots de vidre, plàstic, ulleres de sol...). El que destaquem aquí també és que aquest estrat es recolza al nord sobre la fase antiga de la barana original conservada (UE 1014), mentre que al costat sud, malgrat que el marge de seguretat amaga la fonamentació de la barana pensem que aquesta respondria totalment a la reforma moderna sense que s'observi algun tram de l'original. Interpretem així que aquest gran nivell respon clarament a l'anivellament d'aquest extrem del pont, amb el correspondent abocament de material per elevar el terreny fins a una cota semblant a la del vial principal, la carretera general que hauria estat modificada també.

Figura 17. Detall dels treballs d'extracció de l'UE 2003 composta per un gran rebliment de pedres.

Això lligaria igualment amb la remodelació de les baranes originals, que haurien quedat enfonsades respecte el nivell de circulació exterior del pont i, per tant, es faria necessari un recreixement de les mateixes acompanyant l'aixecament del nivell de circulació del pont. Al costat nord aquesta reforma només suposaria la construcció d'una nova barana sobre l'anterior, però sembla ser que al sud, al menys a l'extrem del pont, la modificació significà l'eliminació de tota ella per desviar el pont en aquest tram. Malgrat comprovar que aquesta obra es portà a terme en l'època actual (només fa unes dècades) no disposem d'informacions al respecte per tal d'acotar el moment concret.

Per sota del nivell UE 2003 apareix de manera molt clara el paviment original del pont estenent-se per tot l'espai excavat. Això vol dir que, malgrat no haver pogut excavar tota l'extensió de l'extrem occidental, pensem que aquell es conservaria en gran part d'aquest tram. Com hem pogut apreciar, l'estat de conservació del paviment és força bó; format per un enllosat de pedres, s'observa una certa cura en la seva disposició i una variabilitat en les dimensions del material utilitzat, amb pedres més grans i regulars al centre i d'altres més petites i irregulars als costats. De fet, una visió general de l'espai deixa veure la mateixa línia central o "nervi" que havíem documentat a l'altre extrem

del pont distribuïnt potser dos zones de pas a cada costat. La neteja de la part baixa de la barana nord permet documentar, com hem dit, la fase original de la mateixa, i

com aquesta es recolza sobre el paviment. En quant a la datació d'aquesta fase hem de dir que la neteja del paviment no ha aportat cap tipus de material que pugui servir per establir una cronologia precisa, i per tant el seu moment de construcció s'ha de relacionar directament amb l'aixecament del pont durant el segle XV.

Figura 18. Detall del paviment original del pont documentat al sector 2.

Sector 3

L'elecció de l'indret per realitzar el tercer dels sondejos va ser motivada principalment pel fet de conèixer quelcom més sobre la tècnica constructiva del pont i excavar part dels seus fonaments per tal d'identificar possibles fases constructives del mateix. A més, existia la possibilitat de localitzar alguns dels materials que facilitessin la datació de l'obra arquitectònica; amb tot, com veurem més endavant, això no ha estat possible ja que no s'ha pogut localitzar cap tipus de material ceràmic dintre del sondeig.

D'aquesta manera, s'obrí un ampli sondeig (d'unes dimensions màximes de 4'50 X 3' 50 metres) sobre la part baixa de la façana sud del pont, aigües avall, just allà on el traçat del pont forma un petit angle de desviació.

En aquest sentit l'obertura d'una cala aquí també responia al fet de fer coincidir-la amb el canvi de parament visible en aquest punt del pont, clau per entendre segons el nostre parer, la part més nova del mateix.

Figura 19. Detall de la façana sud on s'observen els diferents tipus de paraments utilitzats en l'alçat.

Després de l'extracció de la terra vegetal acumulada (d'uns 25 cm de profunditat) es documenta un primer nivell superficial d'uns 40 cm de profunditat (UE 3001) compost per argiles i llims sorrenca que s'estenen per tot el sector. Per sota, apareix un segon estrat de poca consideració (UE 3004) d'argila fosca amb sorres i gravetes que ha estat interpretat com un rebliment o anivellació portada a terme en aquesta façana del pont en època actual. Al sector central d'aquest darrer estrat es documenta un retall de poca consideració (UE 3002) reblert per un nivell d'argila sorrenca de poca profunditat (UE 3003).

A partir d'aquest punt de l'excavació aquest sondeig restarà marcat totalment per l'aparició d'un canal de pedra localitzat al costat occidental del sondeig. La construcció d'aquest modificarà en gran part el registre estratigràfic en aquest sector, documentant un únic estrat (UE 3011) a la meitat oriental i fins a la cota de l'estrat geològic. Aquest consisteix en un nivell (d'uns 85 cm de profunditat màxima) d'argiles de coloració grisosa barrejades amb graves i blocs de pedra de mida gran, adossant-se a la paret del pont en aquest punt. La seva extracció no ha permès la recollida de cap material ceràmic útil per a la datació cronològica, però si ha deixat a la vista una part de la fonamentació del pont (UE 3012), a la qual està cobrint.

Dita estructura es basa únicament en grans blocs de granit disposats sobre el substrat geològic contra la base del pont a mode de fonamentació més o menys sòlida i amb una alçada màxima d'uns 50 cm, emperò només disposem d'un petit tram d'aquesta.

Figura 20. Detall de la fonamentació de blocs de pedra localitzada al peu de la paret.

A la banda dreta es pot documentar un gran bloc de granit que sembla haver patit un desplaçament de la seva ubicació original a la fonamentació del pont. A més, en direcció perpendicular al pont i al límit del sondeig, es documenta una altra estructura (coberta també per l'UE 3011) molt irregular identificada com un mur (UE 3013), de factura molt pobre. Destaquem l'ús de pedres petites i mitjanes dibuixant un tram de només tres filades d'alçada i una amplada d'uns 60 cm, tot plegat sembla que ha patit un alt grau d'arrassament.

Figura 21. Detall de les restes d'un possible mur (UE 3013) al costat est del sondeig.

A la banda oposada (cobert per l'UE 3004) documentem un estrat d'argiles sorrenques UE 3006 de composició molt semblant a l'UE 3011, cosa que ens fa pensar en un únic paquet estratigràfic. Això vindria refermat pel fet de que la rasa excavada per a la construcció de la canalització (UE 3010) talla igualment ambdós nivells en el seu punt de connexió. Amb l'extracció del nivell UE 3006 apareixen les primeres pedres que formen les parets de la canalització (UE 3007), amb una o dos filades d'alçada només, perpendicular al pont i totalment integrada a ell. De fet, a l'arrencament d'aquesta al parament del pont, es localitza un gran bloc horitzontal marcant el punt per on suposadament el travessa parcialment. I diem "suposadament" perquè aquest fet no ha pogut ser demostrat per diverses raons, no obstant, sembla que quedaria clara la seva funcionalitat com a un possible recurs tècnic (conegut per altres casos) al sortidor de la part superior del pont.

Figura 22. Detall de la canalització de pedra localitzada al peu de la façana sud.

A l'interior de la canalització i sota l'UE 3006, trobem successivament dos nivells d'amortització (UE 3008 i UE 3009) composts essencialment per sorres i llims que s'adossen a les parets de la mateixa. El segon estrat, molt més orgànic (del qual s'han recollit mostres), sembla indentificar-se millor amb algunes de les aportacions de material llimós transportat per la canalització, mentre que el primer s'interpreta senzillament com un rebliment posterior. Aquest darrer paquet de llims colmata l'interior del canal fins a la base (UE 3014), realitzada amb un gran bloc de granit allargat i relativament pla, combinat tot plegat amb altres pedres mitjanes o lloses rectangulars (a l'extrem nord) funcionant igualment com a llit. Sobre aquesta base o llit es recolzen a grans trets les parets de la canalització.

Resumint, podem dir que tots els indicis obtinguts a partir de l'excavació d'aquesta canalització, integrada a la paret del pont, apunten a una contemporaneïtat en relació al bastiment de la fonamentació descoberta, restant ambdues estructures com a part inicial de la mateixa obra constructiva.

Sector 4

Just al peu de l'arc de la cara sud del pont es va decidir obrir un nou sondeig, en aquest cas de petites dimensions, per descobrir els fonaments del mateix. A la cala, d'un metre d'amplada màxima, es documenta un primer estrat vegetal UE 4001 (d'uns 20 cm de profunditat) barrejat amb argiles i alguns blocs de mida mitjana. Un cop retirat aquest nivell apareix un segon estrat de terra argilosa (UE 4002) barrejada amb graves i llims de coloració fosca, superant els 40 cm de profunditat. Per sota, és on localitzem un element construït (UE 4003) consistent en una mena de safata de morter de calç adossada a la paret del pont.

Figura 23. Detall de la safata de morter a l'estrep del pont.

Degut a l'absència de materials ceràmics no ha estat possible una datació cronològica, però a causa de la seva composició (amb una mena de ciment més o menys modern) i la tècnica de l'encofrat (com es pot veure), fan pensar en una data de factura bastant actual. De fet, algunes de les referències de les darreres actuacions al pont parlen de reparacions efectuades als estreps del mateix per tal de consolidar la fonamentació malmesa per l'acció constant de la batuda de les aigües contra ella.

6. CONCLUSIONS

Un dels principals aspectes assolits amb la darrera intervenció al pont de la Margineda fa referència als resultats positius en quant a la documentació del seu paviment original en tots aquells punts on s'ha actuat, cosa que esdevenia certament en un estat d'incertesa. Les proves de la seva existència es limitaven a un petit tram localitzat al sector central de l'estructura, però cap a l'obaga i també cap a l'oest aquest desapareixia sota la capa del nivell actual de circulació, desconeixent el seu estat de conservació o si simplement existia. No obstant això, una petita cala realitzada anteriorment (2007) a tocar de la paret sud del pont al seu extrem est, va permetre documentar també una petita superfície d'aquest paviment en una cota no molt inferior a l'actual, i amb la qual cosa es demostrava la possibilitat de descobrir-ne una part més extensa. Potser la sorpresa, en general, ha estat la comprovació del seu realment bon estat de conservació, amb la disposició original de les lloses i on sembla que el risc de degradació va ser contrarrestat per l'efecte hermètic provocat per l'acumulació de les capes d'anivellacions modernes. Un dels objectius plantejats amb aquesta intervenció era el de poder establir una cronologia més precisa per a la construcció del pont basada en la recuperació de materials datables associats a la factura del paviment.

Malgrat l'extensa zona del mateix posada al descobert, i la realització d'algun sondeig aixecant part de la seva preparació, no ha estat possible una determinació cronològica ja que els materials hi són totalment absents. Amb aquesta premisa ja podem avançar que no existeix cap prova material, o millor dit "arqueològica" que permeti endarrerir la data del seu origen més enllà del segle XV, tal i com ens arriba a través de les fonts documentals anteriorment citades.

Per contra, la intervenció sí ens ha permès esbrinar molt més en referència a l'aspecte originari d'aquesta obra d'enginyeria així com de la seva funcionalitat. Per començar l'excavació integral del cappont est ens ajuda a comprendre l'ús de l'espai i l'entorn immediat: el costat est del pont no representa una via morta cap a la zona d'obaga com podria semblar, sino que trobem característiques que ens parlen de la interrelació del camí de l'obaga i el pas del pont, en conjunció. El descobriment d'un enllosat de pedra recolzat directament sobre el límit de la roca i orientat vers el que seria el camí de l'obaga, fan pensar en la utilització d'aquest espai com a zona de trànsit entre el camí d'obaga (venint del nord o sud) i l'altra banda del pont. Per tant, nosaltres situaríem el conegut pas precesimant en aquest punt, just on comença el

vessant de la munyanya. Només així s'explicaria una certa preocupació en realitzar una pavimentació aquí, la qual cosa no es produïria si no es tractés d'una zona de pas. El que també sembla clar és que el mateix camí d'obaga ha estat modificat amb el temps, eixemplant-se segons sembla, fins assolir una amplada més gran en relació a l'estret espai lliure que existia entre el final del pont i la roca mare, que apareix a una cota molt elevada fent difícil el trànsit per aquest punt. De totes maneres, sí s'observa un cert tractament sobre la roca mare aquí, documentant-se alguna capa de morter de calç cobrint-la amb la finalitat de regularitzar una mica la zona i facilitant així el pas. L'estat de conservació és, però, molt dolent i les modificacions modernes efectuades sobre el camí de l'obaga semblen haver afectat greument el seu aspecte inicial.

La combinació de l'excavació arqueològica i l'estudi dels paraments han estat essencials alhora per comprendre millor com ha anat canviant la fisonomia del pont en el transcurs del temps a causa de les contínues i importants actuacions patides. Aquestes canviaren l'aspecte original en gran mesura i això ho hem de tenir en compte en el moment de realitzar les valoracions del monument. Per començar, és evident que la forma originària del pont era molt més accentuada, amb la tradicional forma coneguda com a "esquena d'ase". Aquesta forma característica fou dràsticament transformada primerament amb la colmatació de diferents capes de terra des de la part central fins als dos extrems; això provocà evidentment un aixecament marcat del nivell de circulació existent, i un alleugeriment de la pronunciada forma inicial.

Sembla ser que l'impacte d'aquesta modificació no fou tan intensa al cappont est, on el reompliment no arriba a superar (a la zona més afectada) el metre de profunditat des del nivell de paviment fins a la cota actual. Val a dir que, com hem assenyalat anteriorment i a falta de materials datables, això no té perquè haver succeït en un únic moment ja que s'han documentat diversos nivells de colmatació que podrien indicar un determinat lapsus de temps entre unes i altres (això sí, desconexim la periodització dels mateixos). Malgrat l'evident mancança que disposem en quant a establir cronologies precises, pensem que l'absència de materials i restes modernes podrien indicar unes actuacions aquí no tan actuals (en comparació al cappont oest) i sobretot més espaiades en el temps.

Per contra, a l'altre cappont, la transformació fou força més intensa en el sentit de que significà una forta elevació del pas del pont acompanyant les transformacions de

la carretera general. Aquí, l'anivellament es realitza amb un reompliment de més de 1'70 metres de profunditat, abocat d'un sol cop (sobre l'enllosat original) i en un moment molt actual com així ho demostren els pocs materials recollits. Però no només això, gran part del cappont fou reestructurat, el seu traçat original es desvia en direcció nord enllaçant la nova carretera mentre que l'antic punt d'unió amb el camí de la solana (ara també transformat per la carretera) resta definitivament desaparegut. La prova física d'això ens la ofereix l'excavació d'aquest sector i l'observació directa del parament sud d'aquest extrem del pont on es pot veure un clar trencament vertical en quant al material emprat i la disposició del mateix, marcant una nova direcció de la façana. Tot plegat significarà un replantejament d'aquest extrem del pont fent desaparèixer l'aspecte original aquí també.

Lligat a això també, les evidents reformes queden igualment paleses amb la documentació de les baranes del pont on es pot comprovar, al llarg de tota ella, com hi ha hagut una superposició d'una més moderna sobre l'original clarament en consonància amb l'aixecament dels nivells de circulació amb el temps. L'excavació també arran de les parets en ha permès comprovar aquest canvi en el tipus de parament; un de més regular i petit cobert per un segon de més irregular. Aquest canvi és més visible sobretot al cappont oest on el decalage entre el nivell d'una i l'altre és molt marcat. Al cappont est això últim resta més diluït, però també es poden veure altres senyals apuntant a actuacions importants de reparacions de la barana com la que suposarà una remodelació total d'un petit tram, al nord, destruint part del paviment enllosat.

Alguns dubtes ens ofereixen els resultats obtinguts a partir de l'excavació de la cala del sector 3, en gran part, a causa de les limitades dimensions del sondeig. La descoberta d'una estructura construïda, associada funcionalment a algun tipus de canalització, semblaria respondre al mateix moment de construcció del pont (com hem explicat), però desconexem el recorregut que aquesta devia seguir en sortir del parament així com també el seu punt de captació. Sobre això, hem de suposar que podria localitzar-se a la part superior aprofitant el desnivell del paviment per recollir les aigües acumulades aquí i evacuar-les lluny de les parets, primer a través d'algun conducte/forat vertical i després d'una canalització exterior. Això evitaria l'acció erosionadora de l'aigua sobre el parament del pont, sol·lució tècnica prou coneguda per a altres monuments de diverses tipologies. En aquest sentit, lògicament, la direcció més versemblant que se li suposa a aquesta estructura és seguint el desnivell del terreny natural cap el riu, aigües avall, on desembocaria directament.

7. BIBLIOGRAFIA

BOSCH, Josep Maria, YÁÑEZ, Cristina i VILA, Antoni (1998): "Una explotació vitivinícola romana als Pirineus. Un exemple d'implantació de nou models de gestió i d'explotació a la vall central d'Andorra", dins *Actes 2 Col·loqui Internacional d'Arqueologia Romana*, Ed. Museu de Badalona, Badalona, p. 444-449

CODINA, Olivier (2004): "Productes i xarxes. El comerç a Andorra i des d'Andorra en la primera meitat del segle XVII", dins *Circulació de mercaderies i xarxes comercials als Pirineus (segles XIII-XIX)*. Actes del 7è Curs d'Història d'Andorra; Ed. CNRS-Université de Toulouse-Le Mirail, Tolosa de Llenguadoc, p. 457-472.

GUILLAMET, Jordi (1991): "Aproximació a la història social, econòmica i política d'Andorra (segles IX-XIII)", Ed. Govern d'Andorra, Andorra la Vella.

LLOVERA, Xavier i RICO, Christian (1990): "Consideracions sobre la romanització a Andorra", dins *Actes del 8è Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà*. Ed. Institut d'Estudis Ceretans, Puigcerdà, p. 43-52

MAESE, Xavier (2007): "Informe de la intervenció arqueològica del pont de la Magineda 2007. Fase 1. Sondejos". Àrea de Recerca Històrica del Departament de Patrimoni Cultural del Ministeri de Cultura, Govern d'Andorra. Setembre de 2007. Inèdit

RUÍZ, G. (1995): "El poblamiento del primer milenio A.C. en los Pirineos", dins *Muntanyes i població. El passat dels Pirineus des d'una perspectiva multidisciplinària*, Ed. Govern d'Andorra, Andorra la Vella, p. 85-106.

YÁÑEZ, Cristina i BOSCH, Josep Maria (1998): "El Roc d'Enclar, entre la decadència de Iulia Libica i la puixança d'Urgellum. Una reflexió sobre els efectes territorials i urbanístics de la Strata Ceretana", dins *Actes de l'11è Col·loqui Internacional d'Arqueologia de Puigcerdà*, Ed. Institut d'Estudis Ceretans, Puigcerdà, p. 345-355.

ANNEX 1. Inventari estratigràfic. Fitxes UE

Núm.	Sector	Fet	Descripció
1001	1	PV 1	Anivellament actual del pont.
1002	1	PV 1	Nivell de graves sota UE 1001.
1003	1	PV 2	Nivellament del paviment PV 2.
1004	1		Rasa de fonamentació d'UE 1006.
1005	1		Primer rebliment d'UE 1004.
1006	1		Mur barana moderna costat nord pont.
1007	1		Morter cobrint la volta del pont.
1008	1		Morter lligament pedres de la volta del pont.
1009	1		Carreus de la volta
1010	1		Nivell de graves i pedres sota UE 1005.
1011	1		Fonamentació sota UE 1006.
1012	1		Morter i pedres del nucli del pont.
1013	1	PV 4	Paviment pedres camí de l'obaga.
1014	1		Mur barana antiga/original costat nord del pont.
1015	1		Rasa destrucció paviment PV 2.
1016	1		Nivell de terra vegetal.
1017	1		Segona refacció moderna de la barana nord del pont.
2001	2	PV 3	Paviment original/antic del segle XV.
2002	2		Nivell d'ús actual sobre UE 2003.
2003	2		Segon paviment sota UE 2002 i sobre UE 2001.
2004	2		Mur barana moderna del pont, al costat sud.
2005	2		Mur barana antiga/original del costat sud del pont.
3001	3		Nivell superficial.
3002	3		Retall sobre UE 3004.
3003	3		Farciment d'UE 3002.
3004	3		Nivell general a tot el sector
3005	3		Rebliment rasa canal.
3006	3		Nivell de graves sota UE 3004.
3007	3		Parets del canal.
3008	3		Nivell sota UE 3006.
3009	3		Rebliment canalització.
3010	3		Rasa fonamentació de la canalització.
3011	3		Nivell graves costat est del canal sota UE 3004.
3012	3		Fonamentació antiga/original del pont.
3013	3		Mur costat est de la cala.
3014	3		Llit de pedra de la canalització.
4001	4		Nivell superficial/vegetal.
4002	4		Nivell d'argila i graves amb blocs grans sota UE 4001.
4003	4		Sabata de morter modern al peu del pont.

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1001	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: s.XX	
DEFINICIÖ :	Nivell superficial				
DESCRIPCIÖ :	Correspon a l'anivellament actual del pont				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	1002	Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	2004	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1002	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: s. XX	
DEFINICIÓ :	Nivell de preparació UE 1001				
DESCRIPCIÓ :	Nivellament amb argila de color fosc barrejada amb gravetes i arrels de manera molt irregular				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	1003	Es cobert per	1001	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1003	
Sector: 1		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÖ :	Paviment?				
DESCRIPCIÖ :	Es tracta d'un paviment compost per graves abundants amb argiles fosques i amb algun bloc més gran. Uniforme en tot el sector. Cap a l'est acaba amb uns blocs plans. Cobreix l'enllosat del pont.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	2001. 1013	Es cobert per	1002	
	Talla a		Tallat per	1004	
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	2004	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1004	
Sector: 1		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÖ :	Rasa fonamentació per reparació de la barana nord del pont				
DESCRIPCIÖ :	Rasa allargada oberta en paral·lel al mur de la barana nord del pont				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a			Es reblert per	1005, 1010
	Cobreix a			Es cobert per	
	Talla a	1003, 2001	Tallat per		
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a			Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1005	
Sector: 1		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÖ :	Rebliment de la rasa UE 1004				
DESCRIPCIÖ :	Nivell de rebliment amb terra vegetal, morter desfet, material vegetal i argila remenada que omple La rasa de fonamentació.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a	1004	Es reblert per		
	Cobreix a	1010	Es cobert per	1002	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	1006	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1006	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: s.XX	
DEFINICIÖ :	Mur				
DESCRIPCIÖ :	Reforma de la barana nord del pont amb pedres grans irregulars amb blocs poc treballats amb lligament de morter de calç. Es recolza sobre la barana antiga. Pedres més grans i irregulars.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	2004?	Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega	1001,1002	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1007	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÓ :	Capa de morter de lligament del pont				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de morter de calç que cobreix tota la volta del pont. De color blanc amb gravetes i uns 2 cm de potència cobrint les pedres de l'arc.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a 1008, 1009		Es cobert per		2001
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1008	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÖ :	Mortor de lligament del pont				
DESCRIPCIÖ :	Mortor de calç de color groc que lliga les pedres de la volta (la pedra tosca) que formen l'arc del pont.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	1009	Es cobert per	1007, 2001	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1009	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÖ :	Arc del pont				
DESCRIPCIÖ :	Es tracta dels carreus de pedra tosca tallada formant l'arc del pont i lligades amb el morter de calç. Pedres de dimensions similars.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per	1007, 1008	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza	2005	
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08					UE : 1010	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: Segles XVI-XX		
DEFINICIÖ :	Segon rebliment de la rasa que destrueix el paviment del pont					
DESCRIPCIÖ :	Nivell força compacte d'argiles barrejades amb graves i alguns blocs					
MATERIAL DIRECTOR :						
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a			
	Rebleix a	1004	Es reblert per			
	Cobreix a	1011	Es cobert per	1005		
	Talla a		Tallat per			
	Es recolza a		Se li recolza			
	S'entrega a		Se li entrega			

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1011	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÓ :	Paviments de pedres irregulars lligades amb morter (PV 5)				
DESCRIPCIÓ :	Es tractaria del segon nivell de paviment original del pont, compost per blocs mitjans de pedra més o menys arrodonides (còdols) i lligades amb morter de calç de bona qualitat.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1012	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÓ :	Capa de morter				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de morter blanquinós amb gravetes sobre el paviment original del pont fent d'argamassa al nucli.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	1008,1009	Es cobert per	2001	
	Talla a		Tallat per	1004	
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1013	
Sector: 1		Fase:		Cronologia:	Segle XV
DEFINICIÓ :	Paviment de la zona del camí de l'obaga				
DESCRIPCIÓ :	Paviment de pedra orientat en diagonal al del pont realitzat amb petita pedra irregular sense treballar que s'associa a l'etapa inicial del pont.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	Roca mare	Es cobert per	1013	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1014	
Sector: 1		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÖ :	Mur barana nord				
DESCRIPCIÖ :	Parament de pedra mitjana i regular, treballada i combinada amb altres més petites i més planes. Sobre ell es recolza la refacció més moderna de la barana.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		1006
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1015	
Sector: 1		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Rasa de destrucció del paviment UE 1003				
DESCRIPCIÓ :					
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a	1003	Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1016	
Sector: 1		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÖ :	Nivell de farciment				
DESCRIPCIÖ :	Terra de composició vegetal que omple la rasa UE 1015				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a	1015		Es reblert per	
	Cobreix a			Es cobert per	
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a			Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 1017	
Sector: 1		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Refacció del mur nord de la barana				
DESCRIPCIÓ :	Es correspon a la reparació en època moderna-indeterminada de la barana nord del pont. La primera refacció correspon a l'UE 1006.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		1006
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 2001	
Sector: 2		Fase:		Cronologia:	Segle XV
DEFINICIÓ :	Paviment original del pont				
DESCRIPCIÓ :	Enllosat. Lloses planes de grans i mitjanes dimensions disposades de forma més o menys regular. Aquest va des del vèrtex del pont fins a una cota molt baixa, al cappont oest. No apareix aparentment cap tipus de lligament de morter.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		2003
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		1014
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 2002	
Sector: 2		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Nivell d'ús actual al sector oest del pont. Anivellament.				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de diferents paquets de graves sorrenques marronoses i/o grogues amb una primera capa superficial vegetal.				
MATERIAL DIRECTOR :	Plàstic, llaunes				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a			Es reblert per	
	Cobreix a	2003		Es cobert per	
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a	2004		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 2003	
Sector: 2		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Nivell de rebliment-anivellament				
DESCRIPCIÓ :	es tracta d'un gran rebliment amb pedres petites, mitjanes irregulars i grans blocs de pedra sense lligar que serveixen per anivellar el pas del pont en relació la carretera actual.				
MATERIAL DIRECTOR :	Plàstic				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a			Es reblert per	
	Cobreix a			Es cobert per	2002
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a	2004, 2001		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 2004	
Sector: 2		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÖ :	Mur barana moderna				
DESCRIPCIÖ :	Mur alçat d'una línia de pedres planes a la part superior, muntades sobre un parament irregular de pedres en vertical. Blocs mitjans i alguns petits plans amb un lligament de morter.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	1006	Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	2005?	Se li entrega	2002.2003	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08					UE : 2005	
Sector: 2		Fase:		Cronologia: Segle XV		
DEFINICIÖ :	Mur					
DESCRIPCIÖ :	Mur de pedra irregular, petita i mitjana falcades amb poc morter i amb una línia superior de grans blocs disposats en vertical (aquests podrien respondre a una reforma posterior)					
MATERIAL DIRECTOR :						
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	1014		Equivalent a		
	Rebleix a			Es reblert per		
	Cobreix a			Es cobert per		
	Talla a			Tallat per		
	Es recolza a	2001	Se li recolza	2004		
	S'entrega a		Se li entrega			

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3001	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÖ :	Nivell superficial				
DESCRIPCIÖ :	Nivell d'argiles i llims amb matèria descomposta de coloració fosca				
MATERIAL DIRECTOR :	un fragment de base de peu anular de ceràmica oxidada, època moderna??				
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3003,3004	Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a	A les parets del pont	Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3002	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Retall				
DESCRIPCIÓ :					
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per	3003	
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a	3004	Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3003	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÖ :	Farciment d'UE 3002				
DESCRIPCIÖ :	Nivell de farciment de l'UE 3002 amb llims i argiles				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a			Equivalent a	
	Rebleix a	3002		Es reblert per	
	Cobreix a			Es cobert per	
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a			Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3004	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Nivell de rebliment de la cara sud del pont				
DESCRIPCIÓ :	Nivell poc profund de graves petites i sorres/llims de consistència baixa que es localitza per tot el sector. Es recull algun fragment de carbó.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3005	Es cobert per	3001	
	Talla a		Tallat per	3002	
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	pont	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3005	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Rebliment de la rasa del canal				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de llims sorrenes amb alguns carbonets, bastant flonjo omplint l'interior del canal construït.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a	3010	Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per	3004	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3006	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	
DEFINICIÓ :	Nivell d'amortització				
DESCRIPCIÓ :	Estrat de graves grans i alguns blocs barrejats amb argila plàstica, cobrint la paret del canal.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3007, 3008	Es cobert per	3004	
	Talla a		Tallat per	3010	
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3007	
Sector: 3		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÖ :	Paret de la caaal				
DESCRIPCIÖ :	Parets de pedra seca o amb argila amb blocs de mida mitjana i gran alçant només 1 o 2 filades, i disposades en línia fent un canal perpendicular al pont.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	3012		Equivalent a	
	Rebleix a			Es reblert per	
	Cobreix a			Es cobert per	3006
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a			Se li entrega	3008

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3008	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	Segle XV-XX
DEFINICIÓ :	Nivell d'amortització				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de graves més fines de color marró clar amb graves més grans i sorra. S'estén per l'interior del canal adossant-se a les parets d'aquest.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3009	Es cobert per	3006	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	3007	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3009	
Sector: 3		Fase:		Cronologia: Segle XV-XX	
DEFINICIÓ :	Nivell de rebliment interior canalització				
DESCRIPCIÓ :	Paquet de llims arenosos flonjos que rebleix l'interior del canal fins al llit del mateix. S'han recollit mostres de carbons d'alguna de les clapes del fons.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3014	Es cobert per	3008	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	3007	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3010	
Sector: 3		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÓ :	Rasa construcció del canal				
DESCRIPCIÓ :	Retall allargat per fonamentar les parets del canal documentat				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per	3005	
	Cobreix a		Es cobert per		
	Talla a	3006, 3011	Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3011	
Sector: 3		Fase:		Cronologia: Segle	
DEFINICIÖ :	Amortització sector canal				
DESCRIPCIÖ :	Rebliment de graves mitjanes i alguna pedra gran barrejada amb paquets d'argiles que es localitza a l'est de la paret de la canalització.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	3006?	Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3012	Es cobert per	3004	
	Talla a		Tallat per	3012	
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	Parament antic del pont		Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3012	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	Segle XV?
DEFINICIÓ :	Fonamentació amb gran aparell del pont original				
DESCRIPCIÓ :	Es tracta de grans blocs de granit disposats contra el parament del pont vell a mode de fonamentació Barruera. Només s'ha pogut documentar el tram corresponent a les dimensions de la cala oberta.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a	3007?		Equivalent a	
	Rebleix a			Es reblert per	
	Cobreix a			Es cobert per	3011
	Talla a			Tallat per	
	Es recolza a			Se li recolza	
	S'entrega a			Se li entrega	

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3013	
Sector: 3		Fase:		Cronologia:	Segle XV-??
DEFINICIÓ :	Mur				
DESCRIPCIÓ :	Es tracta aparentment d'un mur molt destruït de pedra seca o amb argila, barrejades amb pedres petites i mitjanes dibuixant una única línia de només 3 filades d'alçada i perpendicular al pont.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per	3011	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 3014	
Sector: 3		Fase:		Cronologia: Segle XV	
DEFINICIÓ :	Llit de pedra del canal				
DESCRIPCIÓ :	Base del canal fent de llit compostat per un gran bloc de granit més pla i altres més petits a Continuació, cap el sud. Sobre ell es recolzen algunes de les pedres de la paret. Al nord, el llit es realitza amb algunes lloses planes rectangulars o quadrades funcionant de base també.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per		3009
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		3007
	S'entrega a		Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 4001	
Sector: 4		Fase:		Cronologia: Segle XX	
DEFINICIÖ :	Rebliment				
DESCRIPCIÖ :	Nivell vegetal amb una capa d'argila amb alguns blocs cobrint l'UE 3016.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3016	Es cobert per		
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	pont	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 4002	
Sector: 4		Fase:		Cronologia:	Segle XX
DEFINICIÓ :	Rebliment				
DESCRIPCIÓ :	Nivell de graves i terra argilosa				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a	3017	Es cobert per	Vegetal superficial	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a		Se li recolza		
	S'entrega a	pont	Se li entrega		

Fitxa d'Unitat Estratigràfica Pont de la Margineda'08				UE : 4003	
Sector: 4		Fase:		Cronologia:	Segle XX
DEFINICIÓ :	Sabata de morter				
DESCRIPCIÓ :	Mortor encofrat adossat a la paret del pont fent de reforç de la base.				
MATERIAL DIRECTOR :					
SEQÜÈNCIA FÍSICA :	Igual a		Equivalent a		
	Rebleix a		Es reblert per		
	Cobreix a		Es cobert per	3016	
	Talla a		Tallat per		
	Es recolza a	pont	Se li recolza		
	S'entrega a		Se li entrega		

ANNEX 2. Inventari de fets.

Núm./Fet	Sector	U.E.'s	Descripció
PV 1	1	1001, 1002	Paviment actual del pont.
PV 2	1	1003	Paviment anterior a l'original del segle XV
PV 3	2	2001	Paviment antic/original del segle XV
PV 4	1	1013	Paviment original del segle XV equivalent al PV 3 però localitzat al camí de l'obaga.
MR 1006	1		Mur modern del costat nord de la barana del pont.
MR 1014	1		Barana/mur antic original del costat nord del pont.
MR 2004	2		Barana/mur modern del costat sud del pont.
MR 2005	2		Barana/mur antiga/original del costat sud del pont.
MR 3007	3		Canalització de pedra.
MR 3013	3		Mur costat est de la cala en aquest sector.

ANNEX 3. Inventari fotogràfic.

Núm.	U.E.	Fet	Sector	Descripció
1	1011	MR 1006	1	Foto detall de la fonamentació de la reforma de la barana del nord del pont.
2	1013	PV 4	1	Foto detall del paviment a la zona del camí de l'obaga.
3		PV 3 / PV 4	1	Foto general del paviment original del pont un cop net.
4	1013	PV 4	1	Foto detall del morter associat al paviment del camí de l'obaga.
5	1013-2001	PV 3 / PV 4	1	Foto detall del punt d'intersecció entre els dos paviments on s'observa el canvi en la disposició.
6	1003	PV 2	1	Foto general procés d'excavació del paviment 2 per sobre del paviment original.
7	2001	PV 3	1	Foto paviment 3 en procés de documentació i neteja.
8	2003		2	Foto general de l'extracció del nivell UE 2003 que cobreix el paviment original.
9	2002-2003		2	Foto detall del paviment actual del pont i el rebliment UE 2003.
10	2003		2	Foto detall en secció del rebliment UE 2003.
11			2	Foto inici dels treballs al sector 2.
12	3004		3	Foto del procés d'excavació del sector 3.
13	3007		3	Foto detall de la canalització en procés d'excavació.
14	3010		3	Foto detall de la rasa de fonamentació de la canalització.
15	3007 3012		3	Foto detall de la fonamentació del pont i de l'adossament de la canalització sobre el parament del mateix.
16			3	Foto procés de reompliment de la canalització per a la conservació.
17	3009		3	Foto detall del rebliment de la canalització.
18	3014		3	Foto detall de la base de la canalització.
19	3007 3012		3	Foto vista general del sector 3 una vegada finalitzat.
20	4003		4	Foto detall de la safata de morter moderna.
21	2001	PV 3	1-2	Foto detall del paviment original. Vista des de l'oest.
22	2001	PV 3	1-2	Foto procés de neteja del paviment 3.
23	2001	PV 3	1-2	Foto detall del sector central del paviment amb el "nervi" central.
24	2001 1004	PV 3	1	Detall de la rasa que talla el paviment original.

25	2001	PV 3	1	Foto detall del paviment 3 al sector 1.
26	2001	PV 3	2	Foto general del paviment 3 al sector 2.
27	2001	PV 3	2	Foto detall del paviment.
28	2001	PV 3	2	Foto detall del paviment.
29	2001 2002 2003	PV 3	2	Foto detall de la superposició dels paviments moderns i antics amb el nivell de rebliment cobrint aqeuast últim, l'original.
30	2001 1006 1014	PV 3	2	Foto detall de la superposició de les dues baranes al costat nord del pont i del paviment original.

31	2001	PV 3	2	Foto paviment 3 on es pot observar el desnivell assolit. Vista des de l'oest.
32	1006 2001		2	Foto general de la barana nord, a l'esquerra, i del paviment original, a baix a la dreta.
33	2001 1006 1014		2	Foto detall de la superposició de les baranes amb el paviment original.
34	1006 1014		2	Foto detall de les dues baranes. Es pot observar les dues tipologies d'aquestes estructures.
35	2004 2005		2	Foto general des de l'oest del tram de barana reformat, en primer pla.
36	1006		2	Foto de la barana reformada al nord.
37	1006 1004		1	Foto detall de la reparació soferta a la barana nord del pont al sector 1.
38	2005		1	Foto detall de la fàbrica de la barana sud del pont al sector 1. Es poden observar reemplaçaments de pedres a la part superior.
39			1	Foto detall de la façana nord del pont al sector 1.
40			2	Foto detall de la façana nord del pont al sector 2.
41			2	Foto detall de la superposició de baranes a la façana nord del pont.
42			2	Foto vista general de la façana nord.
43			3	Foto detall del parament reformat modern de la façana sud.
44			3	Foto detall de la façana sud del pont on es pot observar el canvi de parament, l'original (més fosc) a la dreta i la reforma, a l'esquerra.
45			3	Foto detall de la superposició de les baranes al parament sud del pont.
46			1	Foto general del parament sud del pont al sector 1.

ANNEX 4. Inventari de materials

Núm. Inv.	U.E.	Fet	SECTOR	Material
s/n	1007	PV 3	1	Mostra de morter de calç que cobreix la volta del pont sota el paviment original, al centre del pont.
s/n	1008	PV 3	1-2	Mostra de morter groguenc que lliga els carreus de tosca que formen l'arcada del pont a.
s/n	1011	MR 1006	1	Mostra de morter de calç de la fonamentació de la reforma de la barana nord al cap pont est.
s/n	1012	PV 3	1	Mostra de morter de calç de la preparació del cos del pont del cap pont est
s/n	2004	MR 2004	1	Mostra de morter de calç de la barana sud de la darrera fase.
s/n	3009	MR 3007	3	Mostra de carbons i material orgànic del rebliment original del canal de desguàs del pont.

ANNEX 5. Inventari planimètric. Planimetria.

Làmina 1. Planta general del paviment original del pont.

Làmina 2. Seccions sector 1.

Làmina 3. Seccions sector 2.

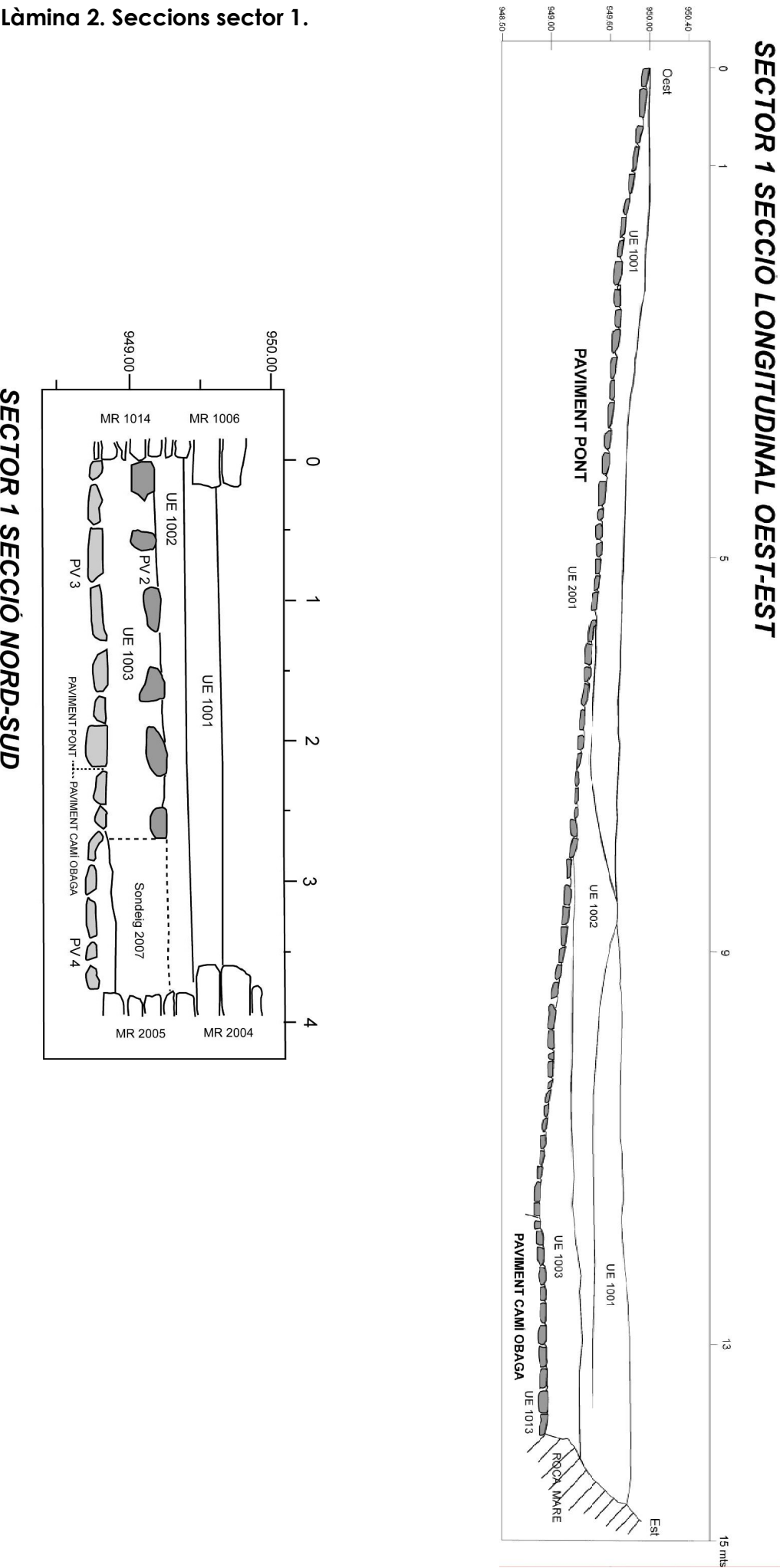
Làmina 4. Planta i seccions sector 3.

Làmina 5. Fotografia alçat de les baranes nord/sud.

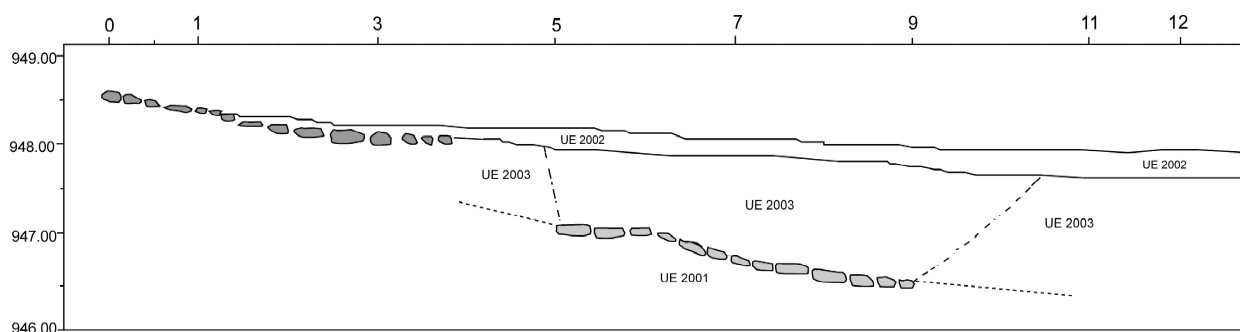
Làmina 6. Alçat planimètric de la façana sud.

Làmina 1. Planta general del paviment original del pont.

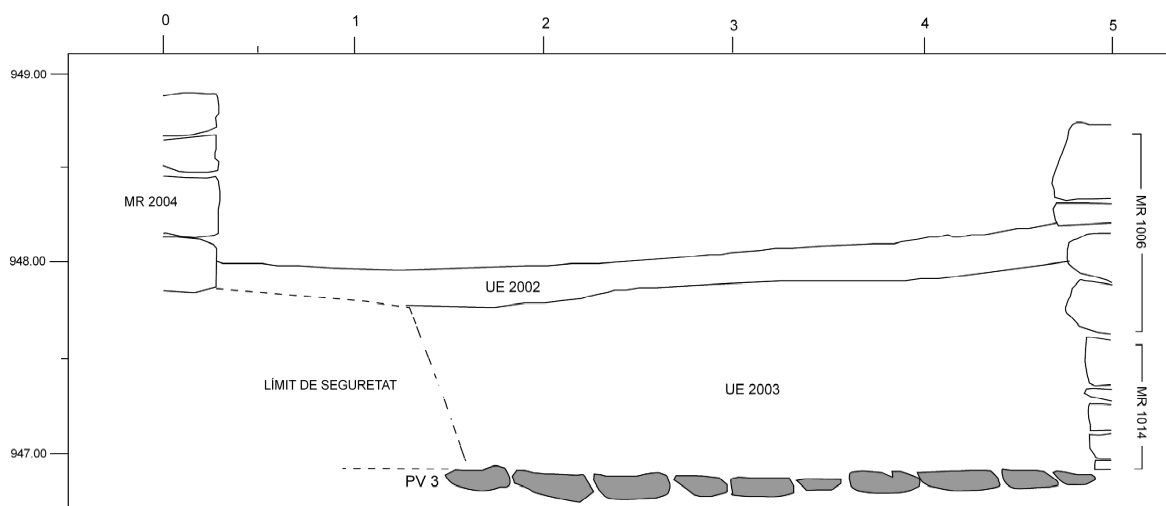
Làmina 2. Seccions sector 1.

Làmina 3. Seccions sector 2.

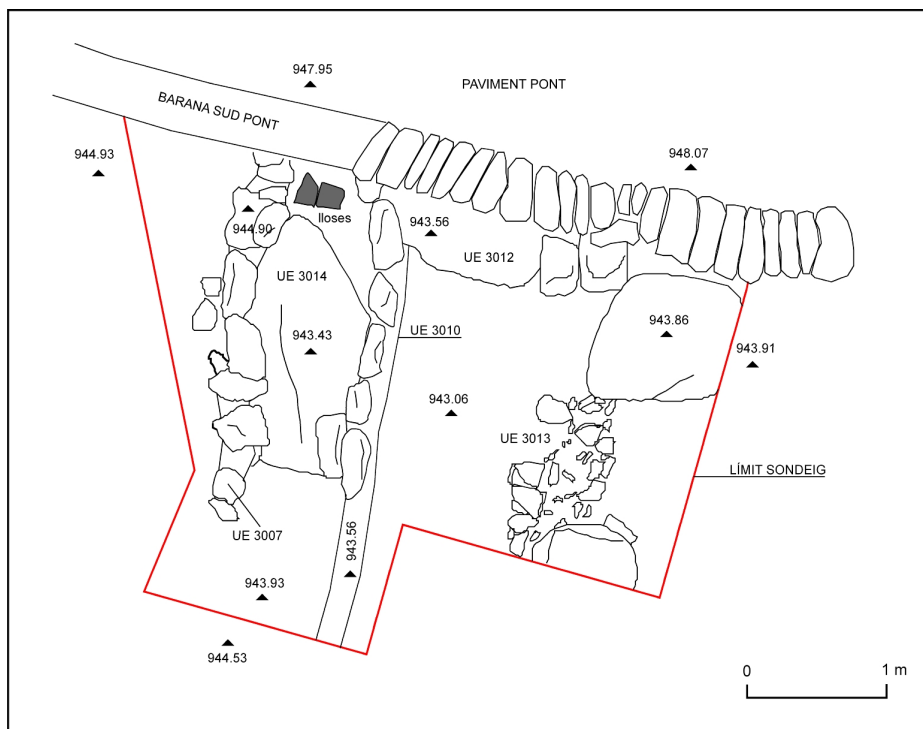

SECTOR 2 SECCIÓ LONGITUDINAL EST- OEST

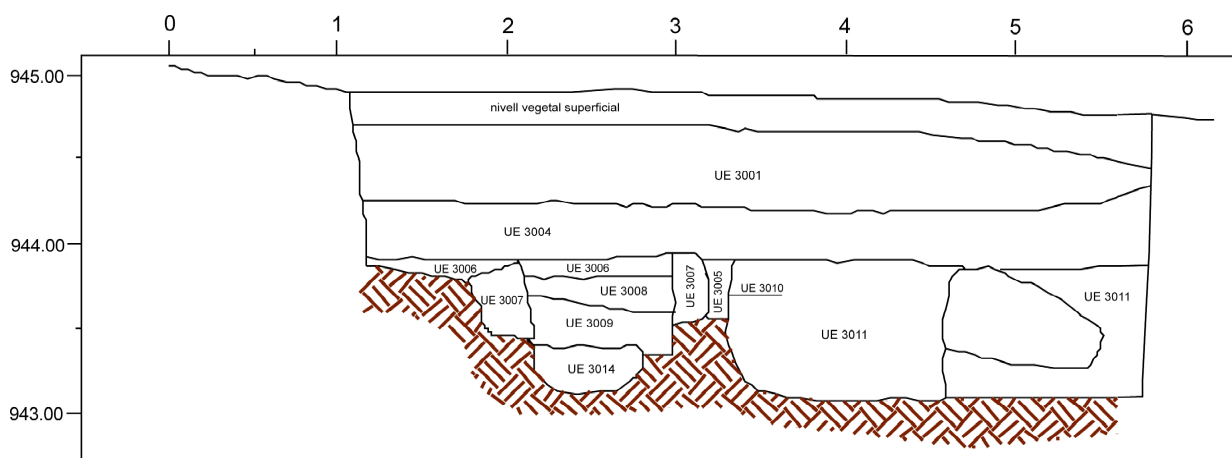

SECTOR 2 SECCIÓ SUD-NORD

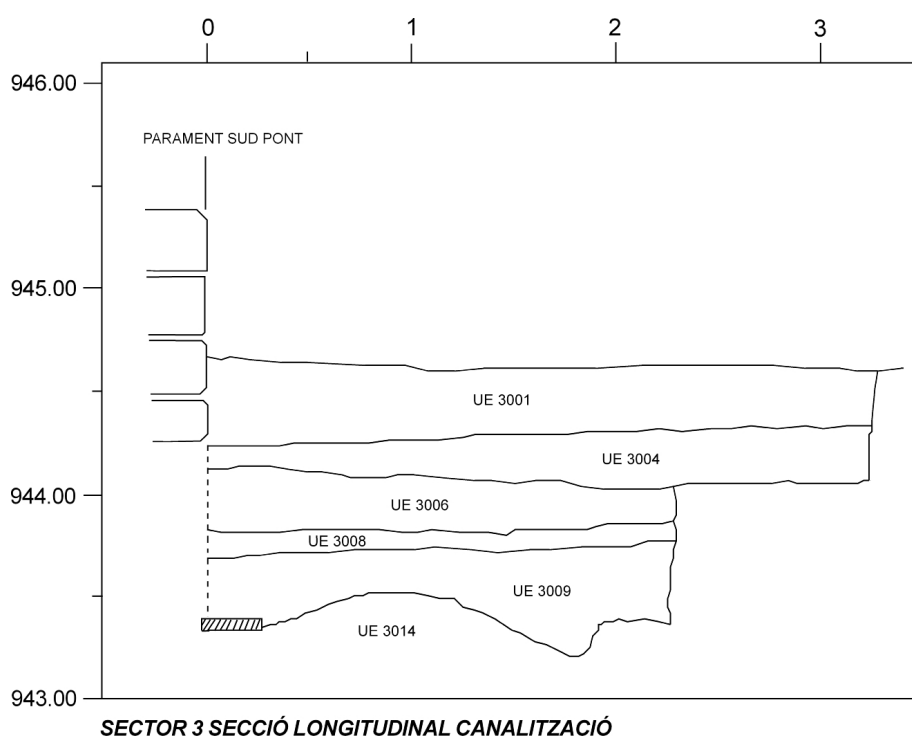
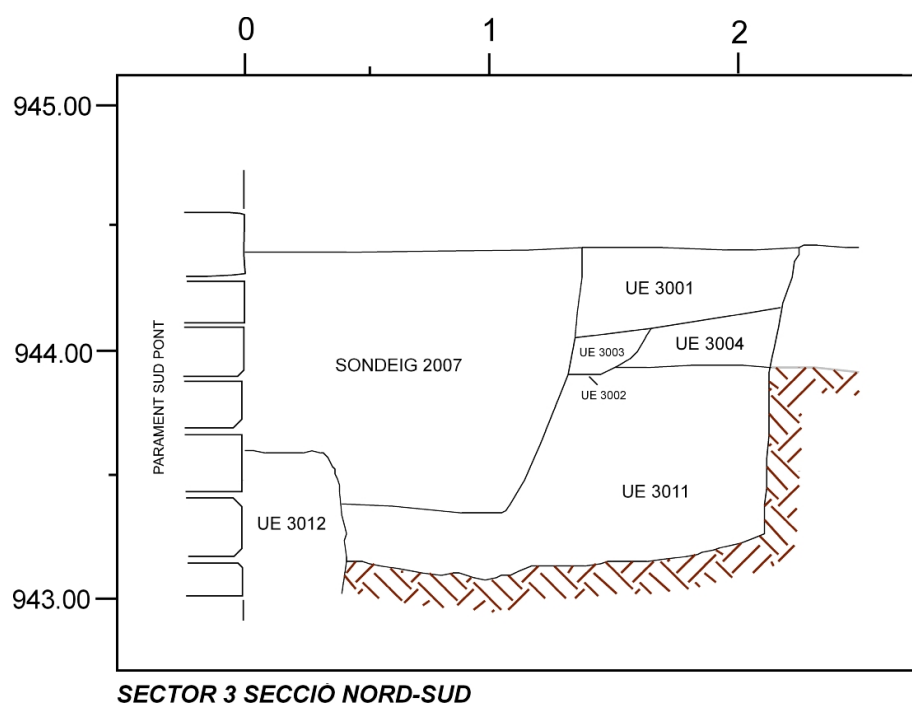
Làmina 4. Planta i seccions sector 3.

SECTOR 3 PLANTA GENERAL

SECTOR 3 SECCIÓ LONGITUDINAL OEST-EST

Làmina 5. Fotografia alçat de les baranes nord/sud.

Làmina 6. Alçat planimètric de la façana sud.

